



Programmabegroting 2024-2027

Voorzitter, voor ons ligt een bijzondere begroting. Een begroting die niet meerjarig sluitend is. In voorgaande jaren lukte het steeds - volgens sommigen met het nodige kunst- en vliegwerk - om de begroting sluitend te krijgen. Dit jaar is dat niet gelukt. Vanaf 2026 laat deze begroting namelijk een gat van 7 miljoen euro zien. En nu ga ik iets zeggen wat ik een paar jaar geleden niet voor mogelijk gehouden zou hebben: ik vind dat niet erg. Sterker nog, ik juich het toe. Want de korting op de rijksbijdrage in 2026 valt niet door de gemeente op te lossen. Niet zonder draconische maatregelen te nemen. Niet zonder al onze ambities los te laten. Niet zonder onze inwoners tekort te doen. De manier waarop het Rijk de gemeentes een smal pad langs de afgrond opstuurt is echt onverantwoord. Het Rijk is wat mij betreft nu aan zet, en met een sluitende begroting zouden we het volstrekt verkeerde signaal afgeven.

Voorzitter, we zijn nu vooral bezig met de uitvoering van in eerdere jaren gemaakte plannen. En dat maakt de dagelijkse politiek spannend, kijk maar naar het aantal insprekers dat we de afgelopen maanden mochten verwelkomen in onze commissies. Maar het maakt deze begroting juist minder spannend. Er staat namelijk niet zo heel veel nieuws in. Toch wil ik hier twee onderwerpen uitlichten waar ik een vraag bij heb.

Toegankelijkheid Minimaregelingen

Allereerst over het toegankelijker maken van de minimaregelingen. De voorgestelde maatregelen zijn er op gericht om er voor te zorgen dat de minimaregelingen zoveel mogelijk gebruikt gaan worden door de groep die er recht op heeft. Dat is absoluut noodzakelijk, te veel mensen laten nu regelingen liggen. Maar er zijn ook veel huishoudens die net boven de 110% van het minimum zitten. Zij hebben op de meeste minimaregelingen geen recht. En natuurlijk zou 110% van het minimum voldoende moeten zijn om van rond te komen, zeker in een welvarend land als Nederland. Helaas is de realiteit anders. In veel gevallen is dat niet genoeg om van rond te komen. En ja, natuurlijk is dat belachelijk. Maar we kunnen deze groep niet in de kou laten staan, en daarom zouden we ook moeten kijken naar het optrekken van de regelingen om de groep rechthebbenden te vergroten. Daarom vraag ik het college of het bereid is om ook te kijken naar het optrekken van de inkomensgrens voor de regelingen, of, liever nog, om zoals wij al eerder voorgesteld hebben met een draagkrachtberekening te gaan werken?

Extra Opgave Vluchtelingen

Ten tweede de extra opgave rondom vluchtelingen. In een tijd waarin sommige politieke partijen openlijk flirten met het idee om het VN vluchtelingenverdrag uit 1951 op te zeggen, ben ik blij dat ons college binnen de regio haar verantwoordelijkheid wil nemen. Ik vraag me alleen af of de gehanteerde methode, waarbij we als gemeente voor elke doelgroep zo'n 13 procent van de regionale opgave voor ons rekening nemen, de meest verstandige is. Zou de samenwerking binnen de regio niet efficiënter zijn als gemeentes zich zouden specialiseren? De ene gemeente zou dan bijvoorbeeld een AZC inrichten, en een andere gemeente zou meer statushouders huisvesten. Kan de burgemeester de gemaakte keuze toelichten?

SDG's

Ik zei het al, er staat niet zo heel veel nieuws in deze begroting. Toch is hij een heel stuk kleurrijker dan vorige begrotingen, en dat komt natuurlijk doordat op elke pagina van die felgekleurde SDG logo's staan. Een overgrote meerderheid van deze raad heeft zich in juni achter onze motie om de sdg's te omarmen geschaard.

Het koppelen van begrotingsparagrafen aan de 17 SDG's is een goed begin, maar om echt met deze duurzame ontwikkelingsdoelen te gaan werken zullen we eerst onze lokale vertaling moeten maken. Dat doen we door bij elke SDG in een aantal concrete doelen te formuleren waar we als gemeente over een x aantal jaar willen staan. Die doelen kunnen dan dienen als richtsnoer bij het ontwikkelen van beleid, maar ook als maatstaf bij het beoordelen van beleid.

Ik zou de raad willen oproepen om bij het formuleren van die doelen het voortouw te nemen, en niet af te wachten waar het college mee komt. Het dagelijks bestuur van de gemeente kunnen we met een gerust hart en een kritische blik aan het college overlaten, maar hier wordt echt om uitermate politieke keuzes voor de lange termijn gevraagd. Ik stel dan ook voor dat we dat als raad zelf gaan doen. Met deskundige begeleiding, met ondersteuning en inbreng van college en ambtenaren, en met participatie vanuit de samenleving. Maar wel zelf.

Juist ook die fracties die niet direct voorstander van het hanteren van de SDG's zijn, die bang zijn een stukje zeggenschap uit handen te geven, zou ik willen uitnodigen hieraan bij te dragen. Door die doelen als raad samen op te stellen pakken we namelijk juist die zeggenschap over onze langetermijndoelen. De keuze om al dan niet langs de zijlijn te blijven staan maakt iedere fractie zelf.

Graag hoor ik van de andere fracties hoe zij over dit voorstel om de regie naar de raad toe te trekken denken.